

INDBLIK & OVERBLIK

GYMNASIE— SKOLEN

Medlemsblad for
Gymnasieskolernes
Lærerforening

Marts 2019

No_02

TEMA _

2029

Fremtidens studenter skal være forberedt til livet – ikke kun til at blive god arbejdskraft, siger filosof Anders Fogh Jensen. s_10

Begejstring. Tysklæreren vil smitte eleverne med sin kærlighed til sproget. s_06

Kvalitet. Lærernes oplevelse af kvaliteten er vidt forskellig fra skole til skole. s_32

Digitalisering. Teknologi presser arbejdsmiljøet. s_38

T E M A . 2 0 2 9 . 2 0 2 8 . 2 0 2 7 . 2 0 2 6 . 2 0 2 5

TE
MA

2029, 2029, 2029

2029, 2029, 2029

Filosoffen: Skrø op for almen- dannelsen

Tekst_ Tina Rasmussen

Foto_ Christian Torp

Fremtidens studenter skal forberedes til livet og ikke kun til at blive god arbejdskraft, siger filosof Anders Fogh Jensen.

Gymnasiet skal klæde eleverne på til selve livet – ikke kun til videregående uddannelser og til at blive gode medarbejdere, der kan skabe økonomisk vækst. Det bliver endnu vigtigere i fremtiden, og derfor skal gymnasiet skrue op for almendannelsen, mener filosof Anders Fogh Jensen.

"Almendannelse handler om kundskaber, der rækker videre end arbejdsmarkedets og konkurrencesamfundets behov her og nu," siger han.

Ifølge Anders Fogh Jensen er uddannelses-systemet og samfundet i disse år ramt af et kraftigt fokus på erhvervsrelevante kompetencer. Det er den viden, der kan betale sig, der efterspørges, og det har sat dannelsesdimensionen under pres.

"Almendannelsen er truet, fordi den bliver opfattet som flødeskum på kagen, der kan skæres væk," siger Anders Fogh Jensen.

Gymnasiet skal både uddanne og danne. Uddannelse har med kundskaber og færdigheder at gøre. Det handler om, hvad man kan. Dannelse har derimod med ens karakter og identitet at gøre. Det handler om, hvem man er som person, og hvordan man agerer i samfundet, forklarer filosofen.

Selvfølgelig skal gymnasiet gøre eleverne så fagligt dygtige som muligt, så de kan læse videre og få et job, men gymnasiet skal også skabe gode samfundsborgere, påpeger han.

"Der er brug for andet end det, der kan vejles og måles."

Større end en selv

Anders Fogh Jensen byder på te på sit kontor på Vestjyllands Højskole.

"Se, man kan se fjorden," siger han og peger ud af vinduet, hvor lidt blåt kan skimtes for enden af markerne.

Lokalets få møbler vidner om, at han kun har været forstander på højskolen ved Ringkøbing siden efteråret. Men holdninger om almindelse har han til gengæld mange af.

Ifølge Anders Fogh Jensen handler almindelse om, at man udvikler sig til noget, der er større end en selv. At man har en evne til at forstå sig selv og den verden, man er en del af, og kan navigere i den. Det kræver, at der er en vis portion historisk, kulturel og samfundsmæssig viden, der er på plads.

"Der er en grund til, at vi stadig læser Johannes V. Jensen og fortsat vil gøre det om 10-20 år. Det er en del af vores kulturs surdej. Almindelse gør, at man bliver mere hjemme i verden. Når man kan hænge mange af de ting, man hører, op på noget, man ved i forvejen, så får man et verdensbillede, der hænger mere sammen," siger Anders Fogh Jensen.

Alle fag i gymnasiet indeholder almindelse, fastslår han.

"Som filosofistuderende havde jeg for eksempel enorm glæde af, at jeg havde haft matematik, for det havde trænet min logiske sans. Der var altså noget mere alment i faget end selve matematikken. Sådan har alle fag noget, der rækker ud over faget selv."

Dement kultur

Anders Fogh Jensen oplever, at gymnasiet i øjeblikket har meget fokus på at udvikle elevernes innovative og kreative evner. Han frygter, at man bevæger sig væk fra fagenes 'klassiske indhold', og at det vil skubbe almindelsen i baggrunden.

"Hvis ikke eleverne får en stærk almindelse med fra gymnasiet, så får vi en kultur, der bliver mere og mere dement," siger han og fortsætter:

"De unge i dag virker ikke taknemmelige over al den teknologi, de har til rådighed. Min generation var ikke taknemmelig over alt det arbejde, fagforeningerne lavede. Fremover bliver det endnu vigtigere at huske på, hvad man står oven på."

Anders Fogh Jensen mener, at generationerne er ved at glide fra hinanden.

"Hvis vi ikke har fælles referencer og fortællinger, bliver det sværere at overføre værdier og

normer fra den ene generation til den næste."

Når han taler om, at der skal skrues op for almindelsen, tænker han også på, at eleverne skal have gode mobilvaner og lære, at alt ikke "kan leges eller underholdes ind".

"At få den viden, der kan få verden til at åbne sig, kræver indimellem hårdt arbejde. Jeg synes, at man i dag undervurderer betydningen af en vis grad af udenadslære," siger Anders Fogh Jensen, der også er forfatter og sidste år satte vores moderne arbejdsvaner til debat med bogen Pseudoarbejde – hvordan vi fik travlt med at lave ingenting, som han udgav med antropologen Dennis Nørmark.

Vigtig livsduelighed

Han understreger flere gange, at gymnasiet skal gøre eleverne både livsduelige og arbejdsduelige. Det er ikke uddannelses-systemets eller samfundets eneste mål at producere velkvalificeret arbejdskraft, og det enkelte menneske skal ikke reduceres til en funktion, lyder det fra filosofen.

Almindelse handler om kundskaber, der rækker videre end arbejdsmarkedets og konkurrencesamfundets behov her og nu.

"Men tendensen i øjeblikket er, at arbejdsdueligheden nærmest overskygger alt andet. Hvis gymnasiet talte mere med eleverne om livsduelighed, kunne det måske være med til

at afmontere en del af det karakterræs, vi ser for tiden, og som er så ødelæggende for mange unge."

For ham handler livsduelighed om at leve et liv, der i bred forstand er 'bæredygtigt'. At man ikke putter hele sin identitet ind i sit arbejde, og at man kender sine egne grænser.

Anders Fogh Jensen har holdt mange foredrag på landets gymnasier. Han oplever, at mange elever frygter fremtiden.

"Jeg får altid lyst til at sige: 'Det skal nok gå. Du kan godt få et godt liv, selvom du ikke lige bliver læge! Vi skal gøre mere ud af at få de unge til at forstå, at de ikke kun skal leve af noget, men også for noget.'" ●